

ЗАТВЕРДЖУЮ

президентка державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут»

Ксенія СЕМЕНОВА

« 26 » Березня 2026 року

ВИСНОВОК

Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Барського Михайла Віталійовича на тему «Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Витяг

із протоколу № 4 розширеного засідання
кафедри менеджменту КАІ
від 26 лютого 2026 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри менеджменту:

Головуючий на засіданні – в.о. зав. кафедри, д.е.н., професор Наумов О.Б.
Новак В.О., к.е.н., проф., професор кафедри,
Бакланова О.Г., к.е.н., доц., доц. кафедри,
Білявський В.М., к.е.н., доц. кафедри,
Боровиков О.В., к.е.н., доц., проф. кафедри,
Гращенко І.С., к.е.н., доц., доц. кафедри,
Гуріна Г.С., д.е.н., академік УАН, проф. проф. кафедри,
Зіміна А.І., к.е.н., доц., доц. кафедри,
Коваленко Ю.О., к.е.н., доц., доц. кафедри,
Колесник М.В., к.е.н., доц. доц. кафедри,
Литвиненко Л.Л., к.е.н., доц., доц. кафедри,
Ліскович Н.Ю., доктор філософії, доц. кафедри
Мостенська Т.Г., доц.,
Кириленко О.М., д.е.н., проф.,
Паливода О.М., д.е.н., проф. кафедри,
Нпумова О.В., к.е.н., доц. кафедри,
Федорчук О.М., к.е.н., доц. проф. кафедри,

Хільчевська І.Г., к.е.н., доц. доц. кафедри,
Серьогін С.С., пров.фах.,
Іванова С.М., фах.

**Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр
КАІ:**

Житар М.О., д.е.н., проф., декан ФМФМ,
Полоус О.В., заст.дек. ФМФМ, д.е.н., доц.,
Коваленко Ю.М., зав. каф. Фінансів, обліку та оподаткування,
Чернишов О.Ю., к.е.н., доц. в.о. зав. каф маркетингу,
Чумак О.В., д.е.н., проф. зав. каф. Економіки та бізнес технологій,
Шевчук Д.О., д.т.н., проф., декан ФТіЛ,
Пронь С.В., заст. дек. ФТіЛ, к.т.н., доц.,
Корнійко Я.Р., к.е.н., доц. Зав. каф. Логістики,
Бугайко Д.О., д.е.н., проф. каф. Логістики,
Іваненко Л.М., к.е.н., доц., доц. кафедри логістики

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств КАІ Барського Михайла Віталійовича на тему “Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 “Управління та адміністрування” за спеціальністю 073 “Менеджмент”. Науковий керівник – Гриценко Сергій Іванович, доктор економічних наук, професор.

Дисертація виконувалась на кафедрі менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Факультету транспорту, менеджменту і логістики НАУ (протокол № 12 від 13 грудня 2022 року).

Виступили:

Здобувач Барський Михайло Віталійович представив презентацію за основними положеннями дисертації “Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 “Управління та адміністрування” за спеціальністю 073 “Менеджмент”.

(Аспірант Барський Михайло Віталійович викладає основні положення своєї презентації, акцентуючи увагу на актуальності теми дослідження, предметі, об’єкті, завданнях, науковій новизні на результатах отриманого дослідження).

Після закінчення презентації Барського М.В. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. Наумов Олександр Борисович, в.о. завідувача кафедри менеджменту КАІ, доктор економічних наук, професор

Запитання: Процес створення будь-якої системи виконується в умовах невизначеності, чи враховували ви це у вашій роботі?

Відповідь: Дякую за запитання. Так, у роботі виходжу з того, що стратегічне управління працює в полі «радикальної невизначеності». На відміну від класичного підходу, де ризик оцінюється лише статистично, запропонував використовувати сценарний аналіз та стрес-тестування ланцюгів за методологією «What-if» Це дозволяє системі функціонувати стійко, тобто зберігати стабільність навіть при відхиленні параметрів середовища від прогнозних значень.

У роботі розмежовано поняття ризику («відоме невідоме») та невизначеності («невідоме невідоме»). Запропонована адаптивна модель базується на сценарному прогнозуванні та імітаційному моделюванні для підготовки до важко передбачуваних подій.

2. Бугайко Дмитро Олександрович, д.е.н. професор кафедри логістики

Запитання: Які саме цифрові технології є найбільш критичними для реалізації вашої моделі і які ви пропонуєте використовувати для мінімізації ризиків

Відповідь: Дякую за запитання. У дисертації акцентовано увагу на трьох технологіях: 1) Big Data та предиктивна аналітика - для прогнозування збоїв до їх виникнення; 2) Блокчейн - для забезпечення повної прозорості (visibility) транзакцій та походження товарів; 3) Цифрові двійники (Digital Twins) ланцюгів постачання, які дозволяють віртуально протестувати стійкість стратегії перед її реальним впровадженням.

Дослідження виокремлює інтелектуальний аналіз даних (AI/ML), блокчейн-платформи для прозорості, технологію «цифрових двійників» та хмарні ERP-рішення для моніторингу ланцюга в реальному часі.

Запитання: У чому полягає принципова відмінність вашої моделі від стандартів ISO з ризик-менеджменту?

Відповідь: Дякую за питання. Стандарт ISO 31000 дає загальну рамку, тоді як моя адаптивна модель спеціалізована під динаміку логістики. Я інтегрував ризик-менеджмент безпосередньо в операційну модель SCOR, пов'язавши фінансові КРІ компанії з показниками надійності ланцюга.

3. Іваненко Лариса Михайлівна к.е.н., доцент кафедри логістики

Запитання: У чому полягає специфіка управління ризиками саме для малих та середніх підприємств (МСП) у вашій роботі?

Відповідь: Дякую за запитання. Специфіка полягає у створенні спрощеного, уніфікованого покрокового плану, який дозволяє МСП швидко ідентифікувати вразливі точки без залучення надлишкових ресурсів, що критично для їх виживання у глобальних мережах.

Запитання: Як воєнний стан в Україні вплинув на ваші наукові висновки?

Відповідь: Дякую за запитання. Дослідження було доповнено аналізом стратегій релокації та диверсифікації маршрутів. Зокрема, обґрунтовано перехід від моделі «Just-in-Time» (точно в строк) до «Just-in-Case» (на всякий випадок), що стало життєво необхідним для збереження ланцюгів постачання в умовах блокування кордонів та портів.

4. Корнійко Яна Русланівна к.е.н., доцент, завідувач кафедри логістики

Запитання: Що ви розумієте під «стратегією співробітництва» в межах логістичного альянсу?

Відповідь: Дякую за запитання. Йдеться про створення екосистеми, де конкуренти можуть спільно використовувати складські потужності або транспорт у кризових ситуаціях (спільно-розділений ризик). Це дозволяє малим компаніям отримувати ресурси, які недоступні їм поодинож, та підвищує загальну стійкість регіонального ланцюга.

Запитання: Яку роль у вашій роботі відіграє людський фактор (персонал)?

Відповідь: Дякую за запитання. Виділено окрему групу компетенцій - «ризик-орієнтоване мислення логіста». У роботі доведено, що навіть найкращі ІТ-системи не замінять здатність менеджера приймати рішення в умовах цейтноту, тому запропоновано методику навчання персоналу через симуляційні ігри.

5. Пронь Світлана Віталіївна к.т.н., доцент, заступник декана ФТіЛ

Запитання: Чи враховує ваша модель екологічні ризики?

Відповідь: Дякую за запитання. Так, екологічні ризики розглядаються як стратегічні загрози доступу до ринків ЄС. У моделі передбачено оцінку вуглецевого сліду як одного з критеріїв вибору постачальника, оскільки невідповідність екологічним нормам може призвести до повної зупинки постачання.

6. Житар Максим Олегович д.е.н., професор, декан ФМФМ

Запитання: Який ваш прогноз щодо розвитку глобальних ланцюгів на найближчі 5 років?

Відповідь: Дякую за запитання. Прогнозую тренд на «регіоналізацію» (near-shoring) - наближення виробництва до споживача. Глобальні ланцюги стануть коротшими, але більш насиченими цифровими зв'язками. Моя модель стратегічного управління якраз і спрямована на забезпечення ефективності таких децентралізованих систем.

Запитання: Як ваша модель допомагає забезпечити безперервність бізнесу?

Відповідь: Дякую за запитання. Модель передбачає створення резервних потужностей, диверсифікацію постачальників та використання гнучких стратегій (on-shoring/near-shoring), що мінімізує вплив розривів у ланцюгах.

7. Новак Валентина Олексіївна к.е.н., професор кафедри менеджменту

Запитання: Ви зазначили використання методичного підходу до системного аналізу в управлінні ризиками у науковій новизні. В чому саме ви проявляєте наукову новизну?

Відповідь: Дякую за запитання. Методичні підходи давно існують і багатьом відомі, в той же час вони громіздкі для більшості управлінців МСП і вимагають великого ресурсу, тож менеджмент при прийнятті рішень керується виключно бізнес-задачами, що позбавляє їх рішення наукового підґрунтя. Тож новизна власне в підготовленому способі кореляції методичних підходів із задачами бізнесу та індикаторами ефективності логістики. Це дає можливість по-

перше застосовувати методичні підходи в реальному бізнесі, по-друге – робити це спираючись на статистику і розрахунки, а не на особисті відчуття менеджменту.

8. Паливода Олена Михайлівна д.е.н., професор кафедри менеджменту

Запитання: Скажіть, Михайло Віталійович, в чому саме проявляється зрозумілість, доступність, адаптивність розробленого вами алгоритму.

Відповідь: Дякую за запитання. Алгоритм, представлений як покроковий план визначення та управління ризиками підприємства, можливо зобразити на одній сторінці, що є важливим в контексті практичного його застосування МСП. Він містить чіткі, конкретні дії для менеджменту МСП. Цей план звільняє управлінців від потреби у значних дослідженнях (що економить час та інші ресурси), а натомість надає уніфіковані інструменти. Новизна тут проявляється у зниженні часу реального розгортання системи управління ризиками МСП за рахунок чітких кроків і чітких планах дій для кожного кроку.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник Гриценко Сергій Іванович, доктор економічних наук, професор.

Гриценко С.І.:

Шановні члени розширеного засідання кафедри! Як науковий керівник, хочу охарактеризувати роботу Барського Михайла Віталійовича та результати, які він презентував сьогодні.

Тема дисертації «Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання» є надзвичайно актуальною і своєчасною в умовах безпрецедентної динамічності та вразливості глобальних ланцюгів постачання. Дослідження прямо відповідає викликам сьогодення: пандемії COVID-19, воєнним конфліктам та енергетичним кризам, які оголили структурні слабкості світових мереж.

За час роботи над дисертацією Барський М.В. зарекомендував себе як сумлінний, зрілий та цілеспрямований дослідник. Він володіє високим рівнем аналітичного мислення, вміє критично оцінювати складні економічні процеси та пропонувати нестандартні рішення. Його робота написана професійною науковою мовою, з дотриманням логічної послідовності викладу матеріалу, усіх вимог академічної доброчесності.

Стиль дисертації характеризується чіткістю формулювань, ґрунтовною аргументацією та належним використанням термінологічного апарату за спеціальністю «Менеджмент».

Зміст дисертації повністю відповідає паспорту спеціальності 073 «Менеджмент», оскільки фокусується на функціях стратегічного управління, прийнятті управлінських рішень та оптимізації організаційно-економічних механізмів функціонування суб'єктів господарювання.

Вважаю, що дисертація Барського Михайла Віталійовича за своїм обсягом, науковою новизною та практичною значущістю повністю відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» і може бути рекомендована для проходження захисту у разовій спеціалізованій вченій раді КАІ.

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання та зауваження:

Гращенко Ірина Семенівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту КАІ.

Гращенко І.С. відзначила актуальність теми в умовах зростання геополітичної турбулентності, новизну роботи, яка полягає у фокусі на стратегічній адаптивності та стійкості глобальних ланцюгів постачання в умовах високої невизначеності. Зазначила, що розвиток ідеї стратегічної стійкості як самостійної наукової категорії є вагомим теоретичним внеском, оскільки це поєднує ризик-орієнтоване мислення з довгостроковим стратегічним плануванням.

Водночас Гращенко І.С. зазначила, що в роботі доцільно чіткіше акцентувати авторську позицію щодо еволюції глобальних стратегій управління ризиками і покращити системну інтеграцію та критичне зіставлення різних підходів до типологізації ризиків. Окрім того, Гращенко І.С. сформулювала зауваження, які мають переважно методологічний і логіко – структурний характер, а також висловила побажання щодо збільшення кількості математичних обчислень у роботі. Водночас зазначила, що окреслені зауваження не знижують загальної цінності дослідження.

Загалом Гращенко І.С. зазначила, що зміст дисертаційної роботи відповідає встановленим вимогам до наукових досліджень такого рівня кваліфікаційних робіт, характеризується логічною побудовою, науковою обґрунтованістю та завершеністю, у зв'язку з чим дисертація може бути рекомендована до подальшого проходження встановленої процедури та публічного захисту.

Висновок. Дисертаційна робота Барського Михайла Віталійовича на тему «Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання» являє собою самостійне, логічно побудоване та цілісно завершене наукове дослідження актуальної проблематики у сфері стратегічного управління.

Зміст дисертаційної роботи відповідає встановленим вимогам до наукових досліджень такого рівня кваліфікаційних робіт, характеризується логічною побудовою, науковою обґрунтованістю та завершеністю, у зв'язку з чим дисертація може бути рекомендована до подальшого проходження встановленої процедури та публічного захисту.

Наумов Олександр Борисович, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту КАІ.

Наумов О.Б. Позитивно цинив роботу здобувача, відзначив актуальність теми та глибину опрацювання поставлених на дослідження питань, зазначив, що матеріал роботи належним чином висвітлений у наукових публікаціях здобувача, оприлюднений на конференціях. Разом із тим висловив такі зауваження та вказав на дискусійні положення:

1. Формулювання пунктів наукової новизни потребує редакції і уточнення для конкретизації внеску здобувача і підкреслення відмінності від попередніх досліджень. Деякі пункти новизни, особливо рівня «удосконалено» варто перенести у групу «дістали подальшого розвитку».

2. Пункт новизни, що стосується використання кореляційно-регресійного аналізу є зайвим, оскільки цей метод є загальноновживаним і не може бути представлений як елемент наукової новизни у том вигляді, як це представлено автором.

3. Завдання дослідження, елементи наукової новизни та висновки мають бути структурно і логічно пов'язані між собою.

4. У авторських пропозиціях і розрахунках не здійснено галузевої прив'язки, а пропозиції стосуються лише підприємств певного масштабу. Водночас, галузева специфіка часто є більш вагомим чинником, що визначає ризики у ланцюгах постачання, ніж масштаб підприємства.

Висновок. Дисертаційна робота аспіранта Барського.. на тему "Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання" є самостійним завершеним науковим дослідженням, присвяченим комплексному вивченню теоретичних, методичних і прикладних аспектів управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання.. Представлена робота має наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Вважаємо, що дисертація заслуговує на позитивну оцінку, відповідає вимогам Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44). Робота відповідає вимогам до дисертаційних робіт зі спеціальності 073 "Менеджмент" і рекомендується до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Паливода Олена Михайлівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, яка в своєму виступі підтвердила актуальність дослідження та його важливість в умовах геополітичної турбулентності. Також Олена Михайлівна Паливода рекомендувала чіткіше прояснити зв'язок між ризиками та бізнес пріоритетами підприємств. Разом з тим детальніше описати зміст кожного кроку у покроковому плані визначення та управління ризиками підприємств та більш ефективно представити їх при презентуванні доповіді.

Висновок. Дисертаційна робота є самостійним, цілісним та методологічно обґрунтованим науковим дослідженням, у якому розглянуто актуальні теоретичні та прикладні аспекти управління ризиками у сучасних глобальних ланцюгах постачання.

Зміст дисертації відповідає вимогам, що висуваються до наукових кваліфікаційних робіт відповідного рівня. Робота відзначається логічною структурою, належним рівнем наукового обґрунтування отриманих результатів та завершеністю дослідження. З урахуванням зазначеного дисертація може бути рекомендована до подальшого проходження встановленої процедури атестації та її публічного захисту.

Житар Максим Олегович, доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України, декан ФМФМ КАІ відзначив позитивність

аспекту практичної спрямованості дисертації і факту глибокої практичної зануреності Барського М.В.. В той же час Максим Олегович Житар висловив побажання щодо збільшення конкретизації формулювань наукової новизни у роботі та її відображення у висновках, а також щодо збільшення акценту на використанні математичних розрахунків, застосованих при виконанні дослідження і їх презентуванні у доповіді.

Дисертаційна робота Барського Михайла Віталійовича на тему «Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання» є самостійним та завершеним науковим дослідженням, у якому розглянуто актуальну науково-прикладну проблему формування підходів до стратегічного управління ризиками в умовах функціонування глобальних ланцюгів постачання.

Дисертація характеризується логічною структурою, послідовністю викладення матеріалу та належним рівнем наукової аргументації отриманих результатів. Теоретичні положення і практичні рекомендації, представлені у роботі, ґрунтуються на сучасних підходах до управління ланцюгами постачання та ризик-менеджменту.

За змістом, структурою та рівнем наукового опрацювання матеріалу дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам, що висуваються до наукових кваліфікаційних праць відповідного рівня, у зв'язку з чим може бути рекомендована до подальшого проходження процедури атестації та її публічного захисту.

Боровиков Олександр Володимирович, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри, рекомендував при виконанні наукових досліджень і описі їх результатів уникати терміну «механізм» як такого, який застарів і несе в собі ідею механіки, а не науковості, новизни чи інновації. Натомість для підкреслення науки, наукової новизни, доцільно використовувати терміни «метод», «сукупність процесів», «алгоритм дій», «порядок втілення» тощо...

Дисертаційна робота на тему «Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання» є самостійним, комплексним і завершеним науковим дослідженням, присвяченим розв'язанню актуального наукового завдання у сфері стратегічного управління та управління ланцюгами постачання.

Робота характеризується чіткою структурою, логічною послідовністю викладення результатів дослідження, належним рівнем теоретичного узагальнення та обґрунтованістю сформульованих висновків і рекомендацій. Представлені у дисертації результати свідчать про достатній рівень наукової підготовки здобувача та його здатність самостійно виконувати наукові дослідження.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Барського Михайла Віталійовича на тему “Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 “Управління та адміністрування” за спеціальністю 073 “Менеджмент”

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. Актуальність дисертаційного дослідження визначена глибинними структурними змінами у глобальному

економічному просторі, що формуються під впливом геополітичної напруженості, енергетичних дисбалансів, довгострокових наслідків пандемії та інших глобальних ризиків, деструктивний вплив на ГЛП яких стає дедалі відчутнішим. У роботі аргументовано доведено, що усталені підходи до управління ризиками в ланцюгах постачання, побудовані на концепції «Just-in-Time», втрачають свою ефективність в умовах високої невизначеності та потребують концептуального переосмислення. Натомість запропоновано орієнтацію на стратегії, засновані на превентивності, прогнозуванні та забезпеченні організаційної стійкості. Зазначене набуває особливої ваги в контексті інтеграції українських підприємств до світових ланцюгів постачання за умов воєнного стану та підвищених операційних ризиків.

Дисертація має на меті формування цілісних теоретико-методологічних і прикладних засад адаптивного стратегічного управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання з урахуванням ресурсних, організаційних та інституційних особливостей функціонування малих і середніх підприємств. Вирішення цього завдання є своєчасним, науково обґрунтованим і таким, що відповідає актуальним викликам розвитку міжнародної логістики та інтеграційних процесів.

Робота присвячена дослідженню функціонування глобальних ланцюгів постачання в умовах системної турбулентності світового господарства. Автор переконливо обґрунтовує доцільність переходу від реактивних моделей реагування на ризики до адаптивних стратегій управління, що передбачають гнучкість, багаторівневу координацію та підвищення стійкості системи. Особливої значущості такі підходи набувають для України в умовах воєнних дій та масштабних гео економічних трансформацій.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематики науково-дослідної роботи кафедри логістики КАІ відповідно до держбюджетних тем: «Концептуальні засади, методи та моделі екологізації логістичної діяльності» (номер держреєстрації 0121U00195, 2020-02.2024 рр.), в рамках якої досліджено формування механізму управління екологічними ризиками ланцюгів постачань; «Інновації в логістиці та управлінні ланцюгами постачання в умовах глобальних загроз: інтелектуальні технології та екологічні практики» (номер держреєстрації 0124U004032, 01.10.2024 - 30.06.27 рр.), в рамках якої запропоновано механізми формування глобальної стратегії співпраці в рамках міжнародного логістичного альянсу.

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі «Менеджмент» за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» в КАІ (зокрема, ОК1.3.1, ОК1.3.2, ОК1.3.3, ОК1.3.4, ОК1.3.55)

3. Мета і завдання дослідження.

Мета дослідження полягає у формуванні теоретико-методичних і прикладних засад управління ризиками підприємств як частини глобальних ланцюгів постачання з акцентом на аспектах управління ризиками, діагностиці практик управління ризиками, а також розробці прикладних способів мінімізації ризиків. .

Для досягнення мети в роботі поставлено та послідовно вирішено такі завдання:

- дослідити теоретико-методичні засади стратегічного управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання;

- удосконалити кількісно-аналітичний інструментарій на основі кореляційного аналізу факторів впливу та індексу LPI;
- здійснити порівняльний аналіз існуючих логістичних моделей (імітаційних, блочних, динамічних);
- визначити ключові тенденції розвитку глобальної логістики та розроблено концептуальні засади їх синхронізації зі стратегічними цілями бізнесу, зокрема в частині забезпечення безперервності діяльності (BCP);
- удосконалити методику визначення контексту функціонування ланцюгів постачання;
- обґрунтувати методичний підхід до системного аналізу ризиків через інтеграцію моделі SCOR та розрахунку показника RPN;
- удосконалити алгоритм аналізу стратегій формування ланцюгів постачання із застосуванням радарного методу;
- розробити напрями вдосконалення організаційно-економічного механізму мінімізації ризиків, що базуються на впровадженні цифрових технологій та адаптивних моделей управління;
- сформувавти прикладний інструментарій у вигляді уніфікованого поетапного плану управління ризиками для малого та середнього бізнесу, адаптованого до умов високої невизначеності зовнішнього середовища.

4. Об'єкт дослідження.

Об'єктом дослідження є процес стратегічного управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання.

5. Предмет дослідження.

Предметом дослідження є науково-теоретичні засади та науково-методичні положення, які забезпечують стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання.

6. Методи дослідження.

Під час дослідження використано комплексний підхід, який поєднує в собі якісні та кількісні методи дослідження. Огляд літератури з питань управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання дозволив отримати всебічне розуміння теоретичних аспектів проблеми. Статистичний аналіз даних про глобальні ланцюги постачання та ризики, пов'язані з ними, дозволив отримати кількісні оцінки ризиків та їх впливу на бізнес. Моделювання та симуляція глобальних ланцюгів постачання дозволили оцінити ефективність різних стратегій управління ризиками та розробити оптимальні рішення. Таким чином, комплексний підхід дозволив отримати всебічне розуміння проблеми управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання та розробити ефективні стратегії мінімізації ризиків.

7. Наукова новизна дослідження:

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці та обґрунтуванні теоретико-методичних засад і прикладних інструментів стратегічного управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання (ГЛП), що дозволяють забезпечити їх стійкість в умовах невизначеності.

Основні наукові результати, які характеризують новизну виконаного дослідження полягають у такому:

вперше:

- розроблено уніфіковану модель системи стратегічного управління ризиками, адаптовану до обмежених ресурсів малих та середніх підприємств у глобальних ланцюгах постачання, що передбачає покрокову формалізацію процесів ідентифікації, оцінювання, пріоритизації та реагування на ризики, забезпечує швидке розгортання системи ризикостійкості в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища;

удосконалено:

- алгоритм стратегічного аналізу ланцюгів постачання на рівні підприємства на засадах поєднання SWOT-аналізу з оцінкою логістичного потенціалу, який передбачає структурування внутрішніх ресурсів та зовнішніх можливостей, що дозволяє підвищити обґрунтованість вибору стратегії протидії ризикам для конкретних суб'єктів господарювання;

- методика системного аналізу ризиків у межах моделі SCOR, яку доповнено розрахунком пріоритетного числа ризику (RPN) та використанням діаграми Парето, що забезпечує високу точність ідентифікації «вузьких місць» у логістичних процесах (постачання, виробництво, доставка) та оптимізацію витрат на превентивні заходи;

- адаптивну концептуальну модель стратегічного управління ризиками у ГЛП, що базується на інтеграції рівнів ідентифікації, аналізу вразливості, сценарного прогнозування, стратегічного планування, управління змінами, що дозволило науково обґрунтувати перехід від реактивного до проактивного управління та забезпечити безперервність бізнес-процесів у глобальному середовищі;

дістали подальший розвиток:

- термінологічно-понятійний апарат теорії менеджменту в частині визначення категорій «стратегічна стійкість» та «гнучкість ГЛП», шляхом уточнення взаємозв'язку між адаптивністю та відновлюваністю ланцюгів, що дало змогу чіткіше розмежувати функціональні характеристики стійкості та розширити теоретичну базу дослідження механізмів функціонування підприємств у кризових умовах;

- наукові положення щодо стратегічного партнерства у ГЛП, що передбачають формування логістичних альянсів на засадах спільного використання цифрових платформ, які обґрунтовані через аналіз синергетичного ефекту від інтеграції інформаційних потоків, що дало змогу розширити уявлення про колективну стійкість учасників глобальних мереж;

- класифікацію логістичних ризиків у ГЛП, яку доповнено специфічними чинниками цифрових розривів та геополітичної турбулентності, на основі групування ризиків за джерелами виникнення та масштабом впливу, що забезпечило приріст знань щодо ідентифікації прихованих загроз у сучасних мережевих структурах;

- методичний підхід до оцінювання стану та тенденцій розвитку світового ринку логістичних послуг, який базується на комплексному аналізі індексів LPI та Agility Emerging Markets, що дозволило виявити закономірності трансформації ГЛП та науково підтвердити посилення ролі регіональних логістичних хабів.

8. Теоретичне значення.

Теоретичне значення дисертаційного дослідження полягає у поглибленні та структуризації наукових уявлень про стратегічне управління ризиками у

глобальних ланцюгах постачання в умовах гео економічної нестабільності та воєнних викликів. Робота розширює теоретико-методологічні засади управління ланцюгами постачання шляхом інтеграції концепцій стійкості, адаптивності та стратегічної гнучкості в єдину цілісну систему.

У межах дослідження уточнено й доповнено понятійно-категорійний апарат через введення та обґрунтування таких дефініцій, як «адаптивне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання», «рівень стійкості ланцюга постачання», «ресурсно-обмежена модель ризик-менеджменту для МСП», що формує методологічну основу для подальших наукових досліджень у сфері міжнародної логістики та стратегічного управління ризиками.

Розроблена концептуальна модель стратегічного управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання, а також запропонований механізм її формалізації, створюють новий теоретичний інструментарій для аналізу багаторівневих взаємозв'язків між ризиками, структурою ланцюга, інституційним середовищем та управлінськими рішеннями. Отримані результати розширюють економічну теорію в частині пояснення трансформації парадигми «Just-in-Time» у напрямі «Just-in-Case» та поглиблюють розуміння ролі стратегічної стійкості в інтеграції національного бізнесу до європейських і глобальних мереж.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження.

Практичне значення дослідження полягає у розробці прикладного інструментарію, який дозволяє підприємствам (зокрема суб'єктам малого та середнього бізнесу) трансформувати систему управління логістикою у ризикостійку модель.

Основні результати, що мають практичну цінність:

- уніфікований поетапний план стратегічного управління ризиками може бути використаний менеджментом компаній як готова дорожня карта для ідентифікації та оперативного реагування на збої в ланцюгах постачання в умовах воєнного стану та глобальної турбулентності;

- алгоритм аналізу стратегій із застосуванням радарного методу дає змогу фахівцям із логістики здійснювати обґрунтований вибір між альтернативними варіантами доставки та диверсифікації постачальників, базуючись на балансі витрат, часу та ризиків;

- методичний підхід на основі інтеграції моделі SCOR та аналізу RPN (Priority Number Risk) дозволяє підприємствам автоматизувати процес виявлення «вузьких місць» у ланцюгах постачання та пріоритизувати інвестиції у цифрові технології захисту процесів;

- кількісно-аналітичний інструментарій на основі індексу LPI надає можливість аналітикам прогнозувати вплив геополітичних факторів на стабільність міжнародних операцій та розробляти плани безперервності бізнесу (BCP).

Впровадження розроблених рекомендацій сприяє зниженню рівня логістичних витрат, мінімізації втрат від переривання поставок та забезпеченню стратегічної стійкості вітчизняних підприємств на міжнародних ринках.

Рекомендації та пропозиції, викладені в дисертації, впроваджено в практичну діяльність компанії ТОВ «МЦ Баухемі» (довідка про впровадження № 292 від

09.08.2025) – щодо розробки та впровадження підходу безперервності бізнесу, а також закладання основ для проходження сертифікації згідно ISO 22301.

Наукові результати дисертації використовуються також у навчальному процесі кафедри логістики Державного університету «Київський авіаційний інститут» при викладанні навчальних дисциплін «Екологістика», «Проектування ланцюгів постачання», при актуалізації освітньо-професійної програми «Глобальна логістика та управління ланцюгами постачання» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» при виконанні обов'язків зовнішнього стейкхолдера (довідка про впровадження № 2 від « 2 » лютого 2026 р.

10. Особистий внесок здобувача.

Дисертація “Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання” Барського Михайла Віталійовича є самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні положення і висновки, власні ідеї та розробки автора, які дають змогу вирішити поставлені завдання. Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертантом особисто. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача.

11. Апробація результатів дослідження.

Основні положення та висновки проведеного дослідження доповідались і отримали схвалення на науково-практичних семінарах та конференціях: «Ukrainian Logistics Forum 2022 – переформатування та відновлення» (Київ, 2022); «Актуальні питання розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід» (Клайпеда, 2023); «Економіка країни і регіонів в умовах воєнного стану та аспекти повоєнного відновлення» (Одеса, 2023); «Політ. Сучасні проблеми науки» (Київ, 2023); «Ukrainian Logistics Forum 2023 – переформатування, відновлення і розвиток» (Київ, 2023); «Сучасні проблеми менеджменту» (Київ, 2023); «Політ. Сучасні проблеми науки» (Київ, 2024); «Авіація в ХХІ столітті – Безпека в авіації та космічні технології» (Київ, 2024); «Сучасні проблеми менеджменту» (Київ, 2024); «Проблеми підготовки професійних кадрів з логістики в умовах глобального конкурентного середовища» (Київ, 2024); «Політ. Сучасні проблеми науки» (Київ, 2025); «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення» (Київ, 2025); «Проблеми підготовки професійних кадрів з логістики» (Київ, 2025).

12. Публікації.

Основні наукові положення, висновки та результати дисертаційної роботи опубліковано у 21 науковій праці, у тому числі: 7 одноосібних статей – у наукових фахових виданнях України, одна стаття у виданні, проіндексованому у наукометричній базі даних Scopus; 13 публікацій – у збірниках за матеріалами міжнародних науково-практичних конференцій.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у фахових виданнях України,

1. Барський, М. В. (2023). Оптимізація організаційно-економічного механізму зниження ризиків у глобальних ланцюгах поставок. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*, (39), С. 593-599. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1237>

2. Барський, М. В. (2025) Аналіз стратегічних альтернатив у глобальних логістичних мережах та підходи до інтеграції компаній. *Сталий розвиток економіки*, № 1 (52), 2025. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-64> С.450-455
3. Барський, М. В. Безперервність бізнесу в контексті ланцюгів постачання. *Сталий розвиток економіки* № 1 (48), 2024 С. 302-308. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-42>
4. Барський, М. В. Ризик-менеджмент у глобальних ланцюгах постачання. *Міжнародний Науковий Журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»* Випуск 8(88)/2024, 2024. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-8>
5. Барський, М. В. Попередження та уникнення ризиків у глобальних ланцюгах постачання. *Науковий погляд: економіка та управління* №3(87) / 2024, DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-87-11> С.67-71
6. Барський, М. В. Системний підхід до мінімізації ризиків у глобальних ланцюгах постачання. *НВЖ Бізнес-Навігатор* №1(78) 2025 DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.78-64> С.386-391.
7. Барський, М. В. (2025). Механізми формування глобальної стратегії співпраці в рамках міжнародного логістичного альянсу. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*, (46), С. 373-381. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1811> <https://orcid.org/0000-0002-5338-0970>

Статті в іноземних виданнях:

(статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

8. Pereguda, Y., Petrunenko, I., Serbov, M., Salnykova, T., & Barskyi, M. (2025). Socio-Economic Benefits of Using Public-Private Partnership for the Implementation of Social Projects. *Journal of Applied Economic Sciences*, Volume XX, Fall, 3(89), P. 573 - 598. DOI: [https://doi.org/10.57017/jaes.v20.3\(89\).13](https://doi.org/10.57017/jaes.v20.3(89).13) ISSN: 1843 - 6110, Scopus (SJR, Q3).

Особистий внесок автора: проведення формального аналізу дослідження, визначення об'єктів дослідження та розробка методології дослідження.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації)

9. Барський, М. В. Доповідь. *Ukrainian Logistics Forum 2022 – переформатування та відновлення*. З доповіддю «Система гнучкого управління стратегіями логістичних витрат підприємства в умовах нестабільності та ризикованих зовнішніх умов», м. Київ, 2022.
10. Барський, М. В. Глобальна економіка. екологічні та репутаційні ризики у глобальних ланцюгах постачання. Міжнародна наукова конференція на тему. *Актуальні питання розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід*. 10-11 березня 2023, м. Клайпеда С. 149-153 DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-296-8-37>
11. Барський, М. В. Цифрові технології в логістиці. Всеукраїнська науково-практична конференція. *Економіка країни і регіонів в умовах воєнного*

стану та аспекти повоєнного відновлення. 21 квітня 2023 року, м. Одеса С. 120-123.

12. Барський, М. В. Аспекти розвитку глобальних стратегій управління у глобальних ланцюгах постачання. *XXIII Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки»*, м. Київ., 2023. С. 42-43.

13. Барський, М. В. Доповідь «Безперервність бізнесу. Перші кроки». *Ukrainian Logistics Forum 2023 – реформатування, відновлення і розвиток*, м. Київ, 2023

14. Барський, М. В. Безперервність бізнесу. Варта уваги тенденція. XIX Міжнародна науково-практична конференція. *Сучасні проблеми менеджменту*. 20 жовтня 2023, м. Київ С. 71-72.

15. Барський, М. В. Глобальні ланцюги постачання як значимий важіль економіки відродження. XXIV Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених. *Політ. Сучасні проблеми науки*. 02-05 квітня 2024, м. Київ. С. 9-10

16. Барський, М. В. Адміністрування організаційно-економічного механізму попередження ризиків у глобальних ланцюгах постачання. XI Всесвітній конгрес «Авіація в XXI столітті» – «Безпека в авіації та космічні технології» 25-27 вересня 2024, м. Київ. С.4.79-4.82

17. Барський, М. В. Фактори ризику у глобальних ланцюгах постачання. XX міжнародна науково-практична конференція *Сучасні проблеми менеджменту* 20 жовтня 2024, м. Київ С.430-432

18. Барський, М. В. Управління глобальними ланцюгами постачання в контексті ризик-менеджменту. *Проблеми підготовки професійних кадрів з логістики умовах глобального конкурентного середовища: XXII МНПК* 18-19 жовтня 2024 р. Збірник доповідей / Відп. ред. С.В. Смерічевська, Л.В. Савченко. К.: НАУ, 2024. 510 с. (Авторські С. 119-123).

19. Барський, М. В. Систематизація управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання. XXV Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених *Політ. Сучасні проблеми науки* 01-04 квітня 2025, м. Київ. С. 21-23

20. Барський, М. В. Формування стратегії співробітництва бізнесів в межах логістичного альянсу. VI МНПК *Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення* 24 листопада 2025, м. Київ С.138-141.

21. Барський, М. В. Формування механізму управління ризиками та базові вимоги до персоналу, який до цього залучено. *Проблеми підготовки професійних кадрів з логістики в умовах глобального конкурентного середовища: XXIII МНПК* 28-29 листопада 2025 р. Збірник доповідей / Відп. ред. Я.Р. Корнійко, Л.М. Щеховська, А.В. Швець. К.: ДУ КАІ, 2025. 360 с. (Авторські С. 229-231).

13. Структура та обсяг дисертації.

Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 206 сторінок, із них - 158 основного тексту. Робота містить 36 рисунків, 23 таблиці, 12 додатків. Список використаних джерел налічує 145 найменувань.

14. Характеристика особистості здобувача.

Барський Михайло Віталійович у період 2022–2026 років проходив підготовку в аспірантурі Державного університету «Київський авіаційний інститут». Упродовж навчання зарекомендував себе як сформований дослідник із розвиненими навичками самостійного менеджменту та відповідальним ставленням до наукової діяльності.

Здобувач у повному обсязі реалізував освітню програму та індивідуальний науковий план, продемонструвавши здатність до глибокого аналітичного опрацювання наукових джерел, критичної інтерпретації результатів досліджень і комплексного узагальнення теоретичних та прикладних положень у галузі стратегічного управління, управління ризиками та ланцюгами постачання.

Його професійний стиль вирізняється системністю мислення, уважністю до методологічних деталей, дотриманням академічної доброчесності та орієнтацією на інтеграцію сучасних цифрових інструментів у логістичні та управлінські процеси.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Матеріали дослідження оформлені у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки України.

16. Відповідність принципам академічної доброчесності.

Дисертаційна робота є результатом самостійного дослідження Барського М.В. Усі використані ідеї інших авторів належним чином процитовані. Результати перевірки на плагіат підтверджують високу оригінальність праці.

17. Рецензенти рекомендують: відповідно до пп. 15, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, *пропонується такий склад разової ради:*

Голова ради:

Наумов Олександр Борисович, доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри менеджменту, Факультету менеджменту, фінансів та маркетингу КАІ Державного некомерційного підприємства “Державний університет “Київський авіаційний інститут”.

Рецензенти:

Бугайко Дмитро Олександрович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри логістики Факультету транспорту і логістики КАІ

Іваненко Лариса Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри логістики Факультету транспорту і логістики КАІ

Офіційні опоненти:

Григорак Марія Юріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародного бізнесу та логістики Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” МОН України;

Олексюк Олексій Іванович, доктор економічних наук, завідувач кафедри комерційної діяльності і логістики, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана МОН України.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача Барського Михайла Віталійовича (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Барського Михайла Віталійовича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Барського Михайла Віталійовича на тему “Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання”.

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Барського Михайла Віталійовича відповідає спеціальності 073 “Менеджмент” та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу “Стратегічне управління ризиками у глобальних ланцюгах постачання”, подану Барським Михайлом Віталійовичем на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 “Управління та адміністрування”, за спеціальністю 073 “Менеджмент”.

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Наумов Олександр Борисович, доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри менеджменту Факультету менеджменту, фінансів та маркетингу КАІ.

Рецензенти:

Бугайко Дмитро Олександрович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри логістики Факультету транспорту і логістики КАІ.

Іваненко Лариса Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри логістики Факультету транспорту і логістики КАІ.

Офіційні опоненти:

Григорак Марія Юріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародного бізнесу та логістики Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" МОН України;

Олексюк Олексій Іванович, доктор економічних наук, завідувач кафедрою комерційної діяльності і логістики, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана МОН України.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Барського Михайла Віталійовича

“за” – 30

“проти” – 0

“утримались” – 0

Головуючий на засіданні:

в.о. завідувача кафедри менеджменту
КАІ, д.е.н., професор

Олександр НАУМОВ

Секретар засідання:

заступник завідувача кафедри
менеджменту КАІ,
к.е.н., доцент, доцент кафедри

Лариса ЛИТВИНЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

проректор з наукових досліджень та
трансферу технологій КАІ,
д.т.н., професор

Сергій ГНАТЮК